

LIDSKÉ HODNOTY

Josef Vavroušek: Hledání lidských hodnot slučitelných s trvale udržitelným způsobem života *)

	NEJVÝZNAMNĚJŠÍ HODNOTY EVROPSKÉ CIVILIZACE, VZTAHUJÍCÍ SE K NEUDRŽITELNÝM TRENDŮM ROZVOJE (HODNOTY A)	ALTERNATIVNÍ HODNOTOVÉ POSTOJE SLUČITELNÉ S UDRŽITELNÝM ZPŮSOBEM ŽIVOTA (HODNOTY B)
1. VZTAH ČLOVĚKA K PŘÍRODĚ	Kořistnický vztah k přírodě	Vědomí sounáležitosti s přírodou, úcta k životu ve všech jeho formách i k přírodě jako celku
2. VZTAH LIDSKÉHO INDIVIDUA KE SPOLEČNOSTI	Extrémní přístupy: a. jednostranný důraz na individualismus a soutěživost (typický pro „reálný kapitalismus“) b. jednostranný důraz na kolektivismus (typický pro „reálný socialismus“)	Vyvážený důraz na jednotlivce a kolektiv, doplnění soutěživosti kooperací
3. VZTAH K TOKU ČASU A SMYSLU DĚJIN	Posedlost ideou kvantitativního růstu	Důraz na kvalitativní rozvoj lidské společnosti
4. VZTAH KE SMYSLU VLASTNÍHO ŽIVOTA	Hédonistická orientace a konzumní způsob života	Důraz na kvalitu života, uvědomělou skromnost a odříkání se věcí zbytných
5. VZTAH KE SVOBODĚ A K ODPOVĚDNOSTI	Jednostranný důraz na lidská práva a svobody, eroze vědomí spoluzodpovědnosti za běh věcí	Rozvoj lidských práv a svobod při respektování symetrie s odpovědností, která je s nimi spojena
6. VZTAH K ÚROVNI NAŠEHO POZNÁNÍ	„Pýcha rozumu“ spočívající v jednostranném důrazu na racionalitu a prosté kauzální myšlení	Opatrnost při všech zásazích do přírody i do společnosti
7. VZTAH K VLASTNÍMU ŽIVOTU	Odcizení člověka jeho vlastnímu životu, oslabení pudu sebezáchovy a zpětných vazeb umožňujících korigovat nesprávné nebo neúspěšné jednání	Obnovení pudu sebezáchovy lidí
8. VZTAH K BUDOUCÍM GENERACÍM	Preferování krátkodobých zájmů nad zájmy dlouhodobými a trvalými	Respektování dlouhodobých důsledků lidských činností
9. VZTAH K ODLIŠNÝM NÁZORŮM A JINÝM CIVILIZACÍM	Netolerance k názorům jiných, ideologická, náboženská, rasová či jiná nesnášenlivost a snaha o řešení problémů silou	Vzájemná tolerance umožňující soužití a vzájemné obohacování různých civilizací i kultur
10. VZTAH K VĚCEM SPOLEČNÝM	Rezignace na spolurozhodování o společných záležitostech a pasivita	Rozvoj participativní demokracie spojující přednosti reprezentativní demokracie se samosprávou

*) Potůček, M. a kol.: Veřejná politika. Sociologické nakladatelství, Praha 2005, dotisk 2010, s. 28–29.